

Het Straatnamen-abc

Van Leeuwenstraat (voorheen Van Osch- en Van Leeuwenstraat)

Tussen Parallelweg Noord en de Stationsstraat

In de veertiende eeuw wordt nabij Boxtel de buurtschap Hal of Hall reeds in oude bronnen vermeld. Deze buurtschap is gelegen in een bocht van het riviertje de Essche Stroom. In 1453 is er sprake van een Halstraat en in 1470 bestaat er al een brug over de Essche Stroom met de naam 'de Halse Brug'. Daarbij bevindt zich dan al, behalve een belangrijke hoeve, een brouwerij met herberg.

Al voor 1500 wordt er hop geteeld in Hal. Ook dat wijst op lokale brouwactiviteiten. De eerste brouwer die in de archieven wordt genoemd is Steven van Brogel. Rond 1500 heerst in het gebied grote economische bloei die mede wordt veroorzaakt door grote aantallen pelgrims die naar Boxtel reizen.

De doorgaande wegen zijn veelal zandpaden. Maar al in 1741 wordt begonnen met de aanleg van de Steenweg van 's-Hertogenbosch naar Eindhoven (de huidige A2) en verder via Hasselt naar Luik. De nieuwe weg leidt tot nieuwe bloei en bedrijvigheid. Dan wordt ook het huis De Halsche Barrier gebouwd, waarvoor een oud vervalLEN huis afgebroken wordt. De brouwerij wordt reeds in oude bronnen vermeld. Aan de overkant is al langer een herberg gelegen. Het huis dient ten behoeve van de gemeente 's-Hertogenbosch tevens als tolhuis met een tolboom over de Steenweg.

Ter plaatse ontwikkelt zich in de loop der tijd een landgoed dat thans voor een deel nog bestaat. Willem, en later Hubert, van Leeuwen verwerft landerijen en gronden. Langs de straatweg worden hoog opgaande bomen geplant.

De familie van Leeuwen bezit grote percelen grond onder Boxtel en Esch, waaronder het huis De Halsche Barrier. In 1829 begint Willem van Leeuwen met de exploitatie van een brouwerij. Hij overlijdt in 1846. De brouwerij wordt voortgezet door zijn familie en komt tot grote bloei. Het predicaat 'Koninklijk' wordt verleend.

Van heinde en verre komt men voor het bier, dat zeer geroemd wordt. De vaten worden per paard en wagen afgeleverd, tot in Holland toe. In de herberg overnachten vele reizigers.

Omstreeks 1850 worden parken en bossen in de omgeving aangelegd. Op het landgoed wordt een vijver gegraven waarvan het water door de brouwerij wordt opgepompt en gebruikt voor het brouwen van bier.

Als Willems neef Hubert de leiding van het bedrijf overneemt, wordt in juni 1881 door de brouwerij een vergunning gevraagd "tot de oprichting en plaatsing van een stroomwerktuig van 4 pk". Hubert is maatschappelijk zeer actief. Hij is van 1897 tot 1909 wethouder in Boxtel en lid van de Staten van Noord-Brabant. Hubert is onder andere woonachtig in de (oude) Kerkstraat Hij reist reeds in die tijd naar het Midden-Oosten voor de financiering van ontwikkelingswerk.

Hubert van Leeuwen overlijdt op 26 Oktober 1917. Hij is ongehuwd. De brouwerij wordt voortgezet door zijn nicht Maria Theresia Van Heeswijk, echtgenote van Alphons Jurgens. Zij is de dochter van Petronella van Leeuwen, zuster van Hubert.

Later wordt de brouwerij gesloten en het landgoed met de gebouwen van de brouwerij verkocht. Eigenaresse wordt de Tilburgse textiel familie Janssens. Een groot deel van het landgoed is thans ondergebracht in een Stichting van deze familie: "De Halse Barrier".!

De herberg en de brouwerij zijn omstreeks 1965 afgebroken voor de aanleg van de Rijksweg. Het Huis De Halsche Barrier staat er nog, al is het in 2012 achter een geluidsscherm naast de huidige autosnelweg uit het zicht geraakt, evenals het er naast gelegen huis De oude Tol.

De straat die in Boxtel naar hem vernoemt wordt heette eerder 'Van Osch- en Van Leeuwenstraat) Eind van de jaren 70 wordt de straat verlegd en krijgt dan de naam Van Leeuwenstraat.

Bron: www.DeHalscheStoombierbrouwerij.nl en De Boxtelse straatnamen van Evert Meijs

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel